

แผนการจัดการเรียนรู้ 7

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ดนตรีคือชีวิต

เรื่อง ความหมายของดนตรี และองค์ประกอบของดนตรี

รหัสวิชา ศ32103

ชื่อรายวิชา ศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566

เวลา 2 ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้

ศ 2.1 เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่าดนตรีถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ม.4-6/8 นำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ

สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ดนตรี หมายถึง เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดังทำให้รู้สึกเพลิดเพลินหรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริง ดนตรีมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ จังหวะ ทำนอง เสียงประสาน รูปแบบของเพลง และสีสันทของเสียงได้

สาระการเรียนรู้

1. สืบค้นองค์ประกอบของดนตรีได้
2. เปรียบเทียบองค์ประกอบของดนตรีในวัฒนธรรมไทยและสากลได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์
1. ความสามารถในการคิด	1. มุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1-2

ขั้นนำ

1. ครูเปิดวิดีโอเพลงบรรเลงให้นักเรียนฟัง แล้วถามนักเรียนว่า บทเพลงที่เราได้ยินได้ฟังนั้นมียุคประกอบของดนตรีอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอิสระ

2. อธิบายความหมายของคำว่าดนตรีให้นักเรียนฟังอย่างคร่าว ๆ แล้วตั้งคำถามให้นักเรียนตอบว่า องค์ประกอบของดนตรีประกอบด้วยอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยตอบคำถามพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามความรู้เดิมของตนเอง

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ความหมายของดนตรี โดยใช้โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง ความหมายของดนตรี บรรยายประกอบการสอนดังนี้

ดนตรี ตามความหมาย พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 หมายถึง เสียงที่ประกอบกันเป็นทำนองเพลง เครื่องบรรเลงซึ่งมีเสียงดังทำให้รู้สึกเพลิดเพลินหรือเกิดอารมณ์รัก โศก หรือรื่นเริง แล้วให้นักเรียนสืบค้นความหมายของดนตรีจากแหล่งความรู้อื่น ๆ

ความเป็นมาของดนตรี ดนตรีเกิดขึ้นมาพร้อมกับมนุษย์ในยุคแรก ๆ เรา รู้จักการร้องรำตามธรรมชาติเพื่อแสดงความรู้สึกต่าง ๆ เรา รู้จักการปรบมือตีเกราะเคาะไม้ การกระทำเหล่านี้ล้วนเป็นต้นกำเนิดดนตรี แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าสมัยนี้มีวิธีการอย่างไรทำให้เกิดเสียงดนตรี

2. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง องค์ประกอบของดนตรี โดยใช้โปรแกรมนำเสนอ (PowerPoint) เรื่อง องค์ประกอบของดนตรี บรรยายประกอบการสอนดังนี้

2.1 จังหวะ (Rhythm) คือ การจัดเรียงของเสียงหรือความเงียบซึ่งมีความสั้นยาวต่างกัน กำหนดโดยจังหวะตบ (Beat) หรือจังหวะที่สม่ำเสมอ

1.2 ทำนอง (Melody) คือ เสียงที่จัดให้เข้ากับจังหวะเป็นระดับเสียงสูง หรือต่ำต่อเนื่องกันไปตามแนวนอน ทำนองมีหลากหลายลักษณะแตกต่างกันออกไป

2.3 เสียงประสาน (Harmony) คือ องค์ประกอบของดนตรีที่เกิดจากการผสมผสานของเสียงที่มากกว่า 1 เสียงที่เกิดขึ้นในขณะเดียวกัน

2.4 รูปแบบ (Form) รูปแบบของเพลงเป็นโครงสร้างที่ทำให้ดนตรีมีความหมายในลักษณะของเสียงกับเวลา รูปแบบช่วยทำให้ดนตรีมีความต่อเนื่องสัมพันธ์ และทำให้มีความเป็นหนึ่ง

2.5 สีสนของเสียง (Tone Color) คือ คุณสมบัติของเสียงเครื่องดนตรีรวมทั้งเสียงร้องของมนุษย์ซึ่งมีความแตกต่างกันเป็นลักษณะเฉพาะของเสียงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ

3. ครูเปิดเพลงไทยและสากลให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรีในบทเพลง

4. ครูเขียนองค์ประกอบดนตรีสากลบนกระดานให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบกับองค์ประกอบของดนตรีไทยว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไร และวิเคราะห์ว่าวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิตส่งผลต่อองค์ประกอบของดนตรีหรือการสร้างสรรคดนตรีอย่างไร

5. ครูให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี

6. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่ 8 เรื่องความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน โดยครูตั้งคำถามเพื่อประเมินความรู้หลังเรียน

สื่อ

1. PowerPoint เรื่อง ความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี

แหล่งเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ดนตรี 5

การวัดและประเมินผล

รายการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การประเมิน
สาระสำคัญ - ความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี	- ใบงานเรื่องความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี	- ใบงานเรื่องความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
ตัวชี้วัด ม.4-6/3 อธิบายเหตุผลที่คนต่างวัฒนธรรมสร้างสรรค์งานดนตรีแตกต่างกัน	- ใบงานเรื่องความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี	- ใบงานเรื่องความหมายของดนตรีและองค์ประกอบของดนตรี	ร้อยละ 70 ผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะ - มีวินัย	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สมรรถนะ 1. ความสามารถในการคิด	- สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบประเมินสมรรถนะรายบุคคล	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินด้านความรู้ ความเข้าใจ

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. สืบค้นองค์ประกอบของดนตรีได้			
2. เปรียบเทียบองค์ประกอบของดนตรีในวัฒนธรรมไทยและสากลได้			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
สืบค้นและเปรียบเทียบองค์ประกอบของดนตรีในวัฒนธรรมไทยและสากลได้	สืบค้นและเปรียบเทียบองค์ประกอบของดนตรีในวัฒนธรรมไทยและสากลได้อย่างถูกต้องครบถ้วน	สืบค้นและเปรียบเทียบองค์ประกอบของดนตรีในวัฒนธรรมไทยและสากลได้ถูกต้อง	สืบค้นและเปรียบเทียบองค์ประกอบของดนตรีในวัฒนธรรมไทยและสากลได้เพียงบางส่วน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบประเมินใบงาน

คำชี้แจง ให้ครูทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนตามเกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา			
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น			
3. ความกระชับของคำตอบ			
รวม			

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถามและชัดเจน	เนื้อหาที่เลือกมาตอบตรงกับคำถาม	เนื้อหาที่เลือกมาตอบไม่ตรงกับคำถาม
2. ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามครบทุกประเด็น	ตอบคำถามตรงเพียงบางส่วน	ตอบไม่ตรงกับคำถาม

เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
3	ดี
2	พอใช้
1	ปรับปรุง

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ความหมายของดนตรี และองค์ประกอบของดนตรี

คำชี้แจง ผู้สอนประเมินพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนตัวเลข 3,2,1 และ 0 ลงในช่องว่างที่ตรงกับค่าระดับคะแนน

เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก

2 หมายถึง ดี

1 หมายถึง ปานกลาง

0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณลักษณะที่ 6
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. รักษาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ชื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ
9. กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม

คุณลักษณะที่ 6 มุ่งมั่นในการทำงาน

ตัวชี้วัดที่ 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
ตามข้อ 6.1	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นภายในเวลาที่กำหนด	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น	ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ	ไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

แบบสังเกตสมรรถนะของผู้เรียนรายบุคคล
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ความหมายของดนตรี และองค์ประกอบของดนตรี
เกณฑ์การประเมิน

3 หมายถึง ดีมาก 2 หมายถึง ดี 1 หมายถึง ปานกลาง 0 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	สมรรถนะที่ 1
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

หมายเหตุ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดหรือการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้	3	2	1	0
1. มีเขียนถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ จากการที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้	อธิบายเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์เพลงอย่างถูกต้องครบถ้วน	อธิบายเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์เพลงถูกต้อง	อธิบายเทคนิคการถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้เพียงบางส่วน	คัดลอก ข้อมูลข่าวสาร ผู้อื่นโดยไม่มี การสืบค้น

บันทึกหลังการสอน

ผลการสอน

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน